

Про звернення міської влади до Верховної Ради України
та Кабінету Міністрів України стосовно внесення змін до законодавства у
сфері охорони навколишнього природного середовища

Структурними підрозділами виконавчого комітету міської ради були підготовлені пропозиції до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України стосовно внесення змін до законодавчих та нормативно - правових актів, а також прийняття нових, відповідно до імплементації стандарту і моделі ЄС та на виконання Угоди про асоціацію Україна-ЄС, що дозволить покращити стан довкілля населених пунктів, шляхом стимулювання промисловості до впровадження найкращих новітніх технологій, а також забезпечити створення та функціонування інформаційно-аналітичної системи даних про якість атмосферного повітря для оперативного інформування громадськості.

У серпні 2019 року депутатським корпусом Запорізької міської ради було прийнято ряд рішень щодо направлення відповідних звернень стосовно внесення змін у законодавство у сфері охорони навколишнього природного середовища до Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України та Міністерства охорони здоров'я України, а саме:

рішення Запорізької міської ради від 25.09.2019 №32 «Про звернення депутатів Запорізької міської ради до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України»;

рішення Запорізької міської ради від 25.09.2019 №34 «Про звернення депутатів Запорізької міської ради до Міністерства охорони здоров'я України стосовно розробки та затвердження переліку заходів по захисту здоров'я мешканців населених пунктів під час настання несприятливих метеорологічних умов»;

рішення Запорізької міської ради від 25.09.2019 №35 «Про звернення депутатів Запорізької міської ради до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України стосовно прискорення прийняття законопроектів та проектів нормативних актів щодо створення та впровадження мережі загальнодержавної екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення доступу до екологічної інформації та здійснення державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря відповідно до вимог права Європейського Союзу».

Також, виконавчим комітетом міської ради були направлені листи на адресу народних депутатів України від Запорізької області з проханням супроводжувати розгляд зазначених звернень у профільних комітетах Верховної ради України та ініціювати розроблення та прийняття відповідних законодавчих актів.

Виконавчим комітетом міської ради отримано відповідь Міністерства енергетики та захисту довкілля України стосовно ініціювання внесення змін до законодавчих та нормативно-правових актів з метою недопущення порушень конституційних прав щодо безпечного довкілля для життя і здоров'я мешканців регіону із урахуванням позицій Міністерства фінансів України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства розвитку громад та територій України, Державної регуляторної служби України та Державної екологічної інспекції України.

Копія відповіді додається.

Паперова копія
електронного
документа

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035
тел.: (044) 206-31-00; 206-38-44; факс: (044) 206-31-07; 531-36-92
E-mail: minprirody@menr.gov.ua; kanc@mev.gov.ua Код ЄДРПОУ 37552996

№
на №01/03-33/00295 від 21.01.2020

Запорізька міська рада
Виконавчий комітет

просп. Соборний, 206, м. Запоріжжя, 69105

Про ініціювання внесення
змін до законодавства

Міністерство енергетики та захисту довкілля України на виконання доручення Прем'єр-міністра України від 29.02.2020 № 7780/1/1-20 до звернення народного депутата України С. Штепи від 21.02.2020 № 225-20/02 опрацювало лист виконавчого комітету Запорізької міської ради стосовно ініціювання внесення змін до законодавчих та нормативно-правових актів з метою недопущення порушень конституційних прав щодо безпечного довкілля для життя і здоров'я мешканців регіону із урахуванням позицій Міністерства фінансів України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства розвитку громад та територій України, Державної регуляторної служби України та Державної екологічної інспекції України інформує про наступне.

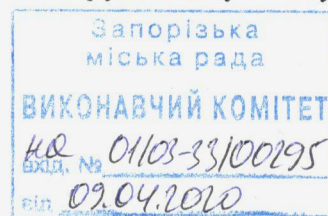
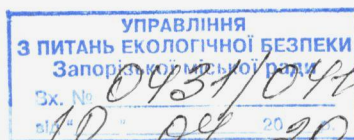
З метою попередження збільшення забруднення атмосферного повітря, забезпечення екологічної безпеки, створення сприятливого середовища життєдіяльності, механізм регулювання викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами при здійсненні суб'єктами господарювання виробничої діяльності та процедури видачі дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами врегульовано Законом України "Про охорону атмосферного повітря" та постановою Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 № 302 "Про затвердження Порядку проведення та оплати робіт, пов'язаних з видачею дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку підприємств, установ, організацій та громадян-підприємців, які отримали такі дозволи".

Стосовно повноважень Мінекоенерго щодо видачі дозволів на викиди суб'єктам господарювання, об'єкти яких належить до першої групи та участі обласних адміністрацій у процесі видачі дозволів, та відповідно до:

частини шостої статті 11 Закону України "Про охорону атмосферного повітря" викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами можуть здійснюватися на підставі дозволу, виданого суб'єкту господарювання, об'єкт якого належить до першої групи, суб'єкту

UB
МІНЕКОЕНЕРГО
№26/1.5-212.2.2-8556 від 02.04.2020
Абрамовський Р.Р. (ЗАСТУПНИК
МІНІСТРА ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЗАХИСТУ
ДОВКІЛЛЯ) 02.04.2020 16:46

господарювання, об'єкт якого знаходиться на території зони відчуження, зони безумовного (обов'язкового) відселення території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення;

пункту 7 Порядку проведення та оплати робіт, пов'язаних з видачею дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку підприємств, установ, організацій та громадян – підприємців, які отримали такі дозволи, місцеві держадміністрації розглядають зауваження громадських організацій, у разі потреби організовують проведення їх публічного обговорення і протягом 30 календарних днів з дати опублікування інформації про намір суб'єкта господарювання отримати дозвіл повідомляють про це орган, який видає дозвіл.

У 2018-2019 роках міністерством за результатами розгляду документів, що обґрунтовують обсяги викидів, для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами суб'єктів господарювання, об'єкти яких належать до першої групи і розташовані в м. Запоріжжі, було видано 21 дозвіл на викиди з урахуванням повідомлень Запорізької обласної державної адміністрації про участь громадськості в процесі прийняття рішення про видачу дозволу на викиди. Жодних пропозицій та зауважень з боку громадськості так і від Запорізької облдержадміністрації на адресу міністерства не надавались.

З метою імплементації Директиви 2010/75/ЄС та створення правових та інституційних передумов для ефективного запобігання, зменшення і контролю промислового забруднення в Україні, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 № 402 схвалено Концепцію реалізації державної політики у сфері промислового забруднення (далі - Концепція).

Концепція передбачає реформування дозвільної процедури для промислових підприємств з метою зменшення промислового забруднення довкілля. Зокрема, йдеться про впровадження інтегрованого дозволу і найкращих доступних технологій та методів управління, запровадження європейських підходів до оцінки комплексного впливу промислового об'єкта на довкілля, нових інструментів захисту своїх прав для громадськості. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.12.2019 № 1422-р затверджено План заходів із впровадження Концепції реалізації державної політики у сфері промислового забруднення.

На виконання Концепції Мінекоенерго розроблено та погоджено із заінтересованими органами проєкт Закону України "Про запобігання, зменшення та контроль промислового забруднення", який 07.02.2020 направлено до Кабінету Міністрів України для розгляду.

Законопроект “Про запобігання, зменшення та контроль промислового забруднення” передбачає визначення сфери регулювання та правові підстави видачі/переоформлення/анулювання інтегрованих, уніфікованих дозволів та реєстрації шляхом подання декларацій для малих суб’єктів господарювання. Законопроект визначає обов’язковість застосування суб’єктами господарювання найкращих доступних технологій та методів управління, перелік умов інтегрованого та уніфікованого дозволів, підстави для переоформлення та анулювання інтегрованого та уніфікованого дозволів, взаємозалежність процедури оцінки впливу на довкілля з процедурою отримання інтегрованого дозволу, ведення обліку обсягів промислового забруднення і звітність суб’єктів господарювання, участь громадськості та доступ до інформації про видачу/переоформлення інтегрованого дозволу, транскордонний вплив.

Після прийняття Закону України “Про запобігання, зменшення та контроль промислового забруднення” відповідні зміни будуть внесені до Закону України “Про охорону атмосферного повітря”.

З огляду на зазначене вище, передача повноважень щодо видачі дозволів від Мінекоенерго до обласних/міських державних адміністрацій є на цей час недоцільною, оскільки участь місцевих адміністрацій в процесі регулювання викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами об’єктів, які належить до першої групи, на сьогодні врегульовано законодавством. До розгляду даного питання доцільно буде повернутись після прийняття Закону України “Про запобігання, зменшення та контроль промислового забруднення”.

З метою імплементації вимог Директиви № 2008/50/ЄС про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи та Директиви № 2004/107/ЄС про миш’як, кадмій, ртуть, нікель і поліциклічні ароматичні вуглеводні у атмосферному повітрі постановою Кабінетів Міністрів України від 14.08.2019 № 827 затверджено Порядок здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря (далі – Порядок).

Згідно з положеннями Порядку для здійснення моніторингу атмосферного повітря для кожної зони та агломерації затверджується програма державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря, в рамках якої визначаються необхідні заходи щодо встановлення пунктів спостережень та/або вдосконалення наявних мереж спостереження за якістю атмосферного повітря, створення та/або вдосконалення лабораторій спостереження за станом атмосферного повітря, зокрема перелік пунктів спостережень, запланованих до встановлення, інформацію про суб’єктів моніторингу атмосферного повітря, що планують встановлення пунктів спостережень та/або створення лабораторій спостереження за станом атмосферного повітря.

Згідно з пунктом 5 постанови Кабінету Міністрів України Порядок набирає чинності через один рік після набрання чинності цією постановою.

Фінансування цих заходів передбачається за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів, підприємств, установ та організацій, діяльність яких призводить або може призвести до погіршення стану атмосферного повітря, що здійснюють спостереження за станом атмосферного повітря відповідно до Порядку, а також інших джерел не заборонених законодавством.

Частиною другою статті 19 Конституції України визначено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до статті 20² Закону України “Про охорону навколишнього природного середовища” та Положення про Державну екологічну інспекцію України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.04.2017 № 275, Держекоінспекція є центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів.

Правові і організаційні засади, основні принципи й порядок здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, повноваження органів державного нагляду (контролю), їх посадових осіб визначені Законом України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності” (далі – Закон), який, зокрема, встановлює порядок, строки, умови та вимоги до проведення державного нагляду (контролю) у вигляді планових та позапланових заходів.

Частиною першою статті 6 Закону визначено підстави для проведення позапланових заходів державного нагляду (контролю), серед яких, зокрема, звернення фізичної особи (фізичних осіб) про порушення, що спричинило шкоду її (їхнім) правам, законним інтересам, життю чи здоров'ю, навколишньому природному середовищу чи безпеці держави, з додаванням документів чи їх копій, що підтверджують такі порушення (за наявності). Позаплановий захід у такому разі здійснюється виключно за погодженням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у відповідній сфері державного нагляду (контролю), або відповідного державного колегіального органу.

Водночас, Законом України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо зменшення тиску на бізнес з боку органів ринкового нагляду” від 12.12.2019 № 367-IX затверджено нову редакцію другого речення абзацу п'ятого частини першої статті 6 Закону, а саме: “Позаплановий захід у такому разі здійснюється територіальним органом державного нагляду (контролю) за наявності погодження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у відповідній сфері державного нагляду (контролю), або відповідного державного колегіального органу”. Отже, після набрання чинності цим законом, процес отримання територіальними та міжрегіональними територіальними органами Держекоінспекції погоджень на

проведення позапланових заходів державного нагляду (контролю) щодо додержання вимог природоохоронного законодавства буде значно простішим та швидшим.

Слід зазначити, що на даний час групою народних депутатів України (Маріковський О.В. та інші), як суб'єктами законодавчої ініціативи, при сприянні міжнародної благодійної організації "Екологія-Право-Людина", команди підтримки реформ в Міністерстві енергетики та захисту довкілля України, із залученням працівників апарату Мінекоенерго та Держекоінспекції, підготовлено проєкт Закону України "Про державний екологічний контроль", який 19.02.2020 зареєстровано у Верховній Раді України за № 3091.

Даний законопроект передбачає утворення єдиного центрального органу виконавчої влади із функціями державного екологічного контролю у сфері захисту довкілля, з передачею до нього функцій контролю інших центральних органів виконавчої влади шляхом внесення відповідних змін до законодавчих актів. Законопроектом рейдові перевірки визначено однією з форм позапланових заходів державного екологічного контролю.

Щодо пропозиції по зміні відсоткового співвідношення розподілу коштів від сплати екологічного податку між бюджетами та зарахування 100 відсотків відповідних коштів до місцевих (сільських, селищних, міських) бюджетів, слід зазначити, що діюча система розподілу надходжень від екологічного податку здійснена із врахуванням статті 7 Бюджетного кодексу України (далі - Кодекс), відповідно до якої бюджетна система України ґрунтується на принципах, зокрема на принципі збалансованості. Так, повноваження на здійснення витрат бюджету мають відповідати обсягу надходжень бюджету на відповідний бюджетний період.

Внесення до Кодексу запропонованих змін призведе до розбалансування бюджетів, втрат доходів державного бюджету в орієнтовній річній сумі 1643,5 млн. грн. (без урахування доходів від сплати екологічного податку, що справляється за викиди двоокису вуглецю, а також утворення радіоактивних відходів, інші), втрат обласних бюджетів в орієнтовній сумі 1095,7 млн. грн. та, відповідно зменшить ресурс фінансування загальнодержавних та обласних видатків.

Крім того, рівень фінансової забезпеченості місцевих бюджетів, у першу чергу, залежить від заходів, які вживаються місцевими органами влади стосовно вишукування додаткових джерел надходжень до бюджету, розширення бази оподаткування та збільшення надходжень, мобілізації доходів до місцевих бюджетів, адекватного стану розвитку економіки територій, здійснення заходів з детінізації економіки, тощо.

Відповідно до абзацу дев'ятого пункту 4 розділу XIX Податкового кодексу України Кабінет Міністрів України щорічно до 1 червня у разі необхідності вносить до Верховної Ради України проєкт закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ставок оподаткування, визначених в абсолютних значеннях, з урахуванням індексів споживчих цін, індексів цін

виробників промислової продукції з деяких податків, у тому числі із екологічного податку.

Так, відповідно до зазначеного положення, а також враховуючи, що екологічний податок є найбільш важливим еколого-економічним інструментом природоохоронної діяльності як в Україні, так і за кордоном, ставки екологічного податку у 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 та 2018 роках збільшувалися на 7,9 %, 8,3 %, 26,7 %, 12,0 % та 11,2 % відповідно. Крім того, з 01.01.2019 року значно збільшена ставка екологічного податку за викиди двоокису вуглецю в атмосферне повітря стаціонарними джерелами з 0,41 грн./тонну до 10,00 грн./тонну.

Відповідно до статті 20 Закону України “Про благоустрій населених пунктів” організацію благоустрою населених пунктів забезпечують місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування відповідно до повноважень. Благоустрій здійснюється в обов’язковому порядку на всій території населеного пункту (села, селища, міста).

Статтею 21 зазначеного вище Закону зелені насадження (у тому числі снігозахисні та протиерозійні) уздовж вулиць і доріг, в парках, скверах, на алеях, бульварів в садах, інших об’єктах благоустрою загального користування, санітарно-захисних зонах, на прибудинкових територіях віднесено до елементів об’єктів благоустрою. Також статтею 28 даного Закону охорона, утримання та відновлення зелених насаджень на об’єктах благоустрою, а також видалення дерев, які вирости самосівом, здійснюється за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів залежно від підпорядкування об’єкта благоустрою, а на земельних ділянках, переданих у власність, наданих у постійне користування або в оренду, - за рахунок коштів їх власників або користувачів відповідно до нормативів, затверджених у встановленому порядку.

Правила утримання зелених насаджень у населених пунктах України (далі – Правила) затверджені наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 № 105 та зареєстровані у Міністерстві юстиції України 27.07.2006 за № 880/12754, і розроблені з метою охорони та збереження зелених насаджень у містах та інших населених пунктах і утримання їх у здоровому впорядкованому стані, створення та формування високодекоративних, стійких до несприятливих умов навколишнього природного середовища насаджень та є обов’язковими до виконання.

Заступник Міністра

Роман АБРАМОВСЬКИЙ